

TÜM YÖNLERİYLE
DİL VE KONUŞMA
BOZUKLUKLARINDA
DEĞERLENDİRME

Editörler

Özgül AKIN ŞENKAL

Müge Müzeyyen ÇİYİLTEPE

© Copyright 2023

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN 978-625-399-460-0
Sayfa ve Kapak Tasarımı Akademisyen Dizgi Ünitesi

Kitap Adı Tüm Yönleriyle Dil ve Konuşma Bozukluklarında Değerlendirme
Yayıncı Sertifika No 47518

Editörler Özgül AKIN ŞENKAL
ORCID iD: 0000-0002-3554-8274
Müge Müzeyyen ÇIYILTEPE
ORCID iD: 0000-0003-4161-8117
Baskı ve Cilt Vadi Matbaacılık
Bisac Code MED007000

Yayın Koordinatörü Yasin DİLMEN
DOI 10.37609/akya.2882

Kütüphane Kimlik Kartı

Tüm Yönleriyle Dil ve Konuşma Bozukluklarında Değerlendirme / editörler : Özgül Akın Şenkal,
Müge Müzeyyen Çiyiltepe.
Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2023.
534 s. : rnk. res, şekil, tablo. ; 160x235 mm.
Kaynakça ve İndeks var.
ISBN 9786253994600
1. Dil ve Konuşma Bozuklukları.

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. Akademisyen Kitabevi ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşturmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. Akademisyen Kitabevi ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanarak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özelleştirmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM **Akademisyen Kitabevi AŞ**

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara
Tel: 0312 431 16 33
siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Tüm yönleriyle Dil ve Konuşma Bozukluklarında Değerlendirme kitabımız ile bu sefer karşınızdayız. Bu kitap serimizin ikinci kitabı olarak karşınıza çıkmaktadır. Alanda çalışan akademisyenlerin bir araya geldiği bir kitap özelliği taşımaktadır. Kitabımız hem Dil ve Konuşma Terapisi alanında lisans eğitimine devam eden öğrencilere hem de Dil ve Konuşma Terapisti olarak çalışan alandaki uzmanlara rehber olacak nitelikte bir kitap olma özelliğini taşımaktadır.

Bu kitapta dil ve konuşma terapisinde karşılaştığımız bütün bozukluklara yönelik değerlendirme yöntemlerini ayrıntılı bir şekilde anlatmanın yanı sıra değerlendirme sürecinin temelini de öğrenmeye yönelik bölüm de bulunmaktadır. Bu kitap değerlendirme araçlarını geliştirmek isteyen akademik çalışmalara bir rehber niteliğindedir.

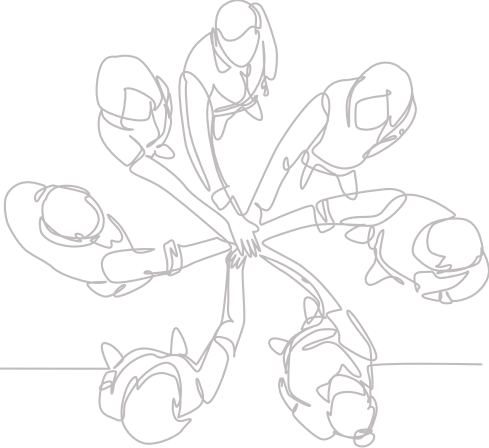
Kitabımız Dil ve Konuşma Bozukluklarını değerlendirmeye yönelik bütün güncel yaklaşımları ve uygulamaları içermektedir.

Bu kitabın planlanmasında, araştırılmasında, yürütülmesinde ve oluşumunda ilgi ve desteğini esirgemeyen, engin bilgi ve tecrübelerinden yararlandığımız, bütün akademisyenlere ve kitabın ortaya çıkmasında dizeyn edilmesinde destek olan bütün uzmanlara sonsuz teşekkürlerimi sunarız.

Kitabımız interdisipliner çalışmalara da ışık tutan, büyük bir titizlikle ve özveri ile ortaya çıkan bir eserdir.

Keyifle ve zevkle okumanız dileğiyle...

*Prof. Dr. Özgül AKIN ŞENKAL
Prof. Dr. Müge Müzeyyen ÇİYLTEPE*

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1	Değerlendirmeye Hazırlık.....	1
	<i>M. Emre SEZGİN</i>	
Bölüm 2	İletişim Bozukluklarının Değerlendirilmesi	25
	<i>Ayşegül YILMAZ</i>	
2.1	Oral-Periferik Değerlendirme ve Yorumlama	31
	<i>Ayşegül YILMAZ</i>	
2.2	Fonem Kazanım.....	39
	<i>Berkay ARSLAN</i>	
	<i>Harun AYAS</i>	
2.3	Çocukluk Çağı Dil ve Biliş Değerlendirmesinde Kullanılan Testler.....	47
	<i>Ayşegül YILMAZ</i>	
2.4	Ortalama Sözce Uzunluğu MLU (Mean Length of Utterance)	85
	<i>Ayşegül YILMAZ</i>	
2.5	Konuşma Hızı ve Diadokinetik Hız Değerlendirmesi.....	101
	<i>Hilal BERBER ÇİFTÇİ</i>	
2.6	Konuşmanın Anlaşılabilirliğinin Değerlendirilmesi.....	107
	<i>Hilal BERBER ÇİFTÇİ</i>	
Bölüm 3	Okumanın Değerlendirilmesi.....	113
	<i>Müge Müzeyyen ÇİYİLTEPE</i>	

Bölüm 4	İřitmenin Değerlendirilmesi	127
	<i>Özgöl AKIN şENKAL</i>	
Bölüm 5	Konuşma Bozukluklarının Değerlendirilmesi.....	147
	<i>Elife BARMAK</i>	
	<i>Özden ATABAY İLERİ</i>	
	<i>Nazmiye ATİLA AęLAR</i>	
Bölüm 6	Akılcılık Bozukluklarında Değerlendirme	185
	<i>Bünyamin ILDIR</i>	
6.1	Kekemelięin Duygu, Düşünce, Tutum ve Yařama Etkilerinin Değerlendirilmesi	207
	<i>İlkem KARA</i>	
6.2	Hızlı-Bozuk Konuřmada Değerlendirme	223
	<i>Aslı ALTINSOY</i>	
Bölüm 7	Edinilmiş Nörojenik Dil Bozukluklarının Değerlendirilmesi.....	235
	<i>Fenise Selin KARALI</i>	
	<i>Müzeyyen KARAMAN</i>	
	<i>Banu ERGÜNAL KÖSE</i>	
Bölüm 8	Disfajinin Değerlendirilmesi.....	281
	<i>Müge Müzeyyen İYİLTEPE</i>	
8.1.a	Aletsel Olmayan Yutma Değerlendirmesi: Oral-Motor.....	283
	<i>Ayřegöl YILMAZ</i>	
8.1.b	Aletsel Olmayan Yutma Değerlendirmesi: Yatak Bařı Deęerlendirmeler	291
	<i>Hilal BERBER İFTCİ</i>	
8.2.a	Aletsel Yutma Değerlendirmesi: Modifiye Baryumlu Yutma alışması ve Fiberoptik Endoskopik Yutma alışmaları (MBYÇ ve FEYÇ).....	311
	<i>Serkan BENGİSU</i>	

8.2.b	Aletsel Yutma Değerlendirmesi: Ultrasonografi (USG)	319
	<i>Ayşegül YILMAZ</i>	
Bölüm 9	Sesin Değerlendirilmesi: Kulak Burun Boğaz Poliklinik Muayene.....	327
	<i>Cem ÖZER</i>	
	<i>Özgül AKIN ŞENKAL</i>	
9.1	Objektif Ses Analizi.....	347
	<i>Berkay ARSLAN</i>	
	<i>Müge Müzeyyen ÇİYİLTEPE</i>	
9.2	Ses Bozukluklarında Öznel Değerlendirme	357
	<i>Tuğçe NERGİZ</i>	
9.3	Aerodinamik Analiz.....	371
	<i>Şeyda FIRAT</i>	
Bölüm 10	Baş Boyun Kanserleri: Larenjektomi ve Dil Kanserlerinde Değerlendirme	387
	<i>Harun AYAS</i>	
	<i>Müge Müzeyyen ÇİYİLTEPE</i>	
Bölüm 11	Otizm Spektrum Bozukluğunda Değerlendirme	419
	<i>M. Fatih ÇETİNER</i>	
Bölüm 12	Arttırıcı Alternatif İletişim Becerilerini Değerlendirme.....	443
	<i>Gökhan SEYLAN</i>	
Bölüm 13	Genetik Varyantlar ve Dil ve Konuşma Bozukluklarının Değerlendirilmesi	489
	<i>Sinem FIRTINA</i>	
	<i>Ash KUTLU</i>	
Bölüm 14	Dil Konuşma Bozukluklarının Değerlendirilmesinde Rapor Yazma	513
	<i>Harun AYAS</i>	
	<i>Müge Müzeyyen ÇİYİLTEPE</i>	

YAZARLAR

Öğr. Gör. Dr. Aslı ALTINSOY

Akdeniz Üniversitesi, Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi
Bölümü

Öğr. Gör. Dr. Berkay ARSLAN

Atılım Üniversitesi, Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Odyoloji Bölümü

Uzm. DKT. Harun AYAS

TC Sağlık Bakanlığı İstanbul Erenköy
Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesi
(Anadolu Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Enstitüsü Dil ve Konuşma Terapisi AD.
Doktora Programı)

Dr. Öğr. Üyesi Elife BARMAK

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi,
Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve
Konuşma Terapisi Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Serkan BENGİSU

Atlas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi
Bölümü

Uzm. DKT. Şeyda FIRAT

Bursa Dörtçelik Çocuk Hastalıkları
Hastanesi

Dr. Öğr. Üyesi Sinem FIRTINA

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa,
Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Tıbbi Genetik
AD.

Uzm. Özden ATABAY İLERİ

BESMER İşitme-Konuşma-Ses
Bozuklukları Tanı ve Rehabilitasyon
Merkezi, Odyoloji ve Konuşma
Bozuklukları

Dr. Öğr. Üyesi İlkem KARA

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi,
Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve
Konuşma Terapisi Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Fenise Selin KARALI

Biruni Üniversitesi, Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Uzm. DKT. Müzeyyen KARAMAN

Mina Özel Eğitim ve Rehabilitasyon
Merkezi (Anadolu Üniversitesi Sağlık
Bilimleri Enstitüsü Dil ve Konuşma
Terapisi AD. Doktora)

Dr. Öğr. Üyesi Aslı KUTLU

İstinye Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa
Bilimleri Fakültesi, Moleküler Biyoloji ve
Genetik Bölümü

DKT. Banu ERGÜNAL KÖSE

Biz Özel Eğitim ve Rehabilitasyon
Merkezi

Arş. Gör. Tuğçe NERGİZ

Anadolu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi
Bölümü

X • Yazarlar

Uzm. Gökhan SEYLAN

Özel Eğitim Öğretmeni, Gazi Efe Özel
Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

Dr. Öğr. Üyesi M. Emre SEZGİN

Çukurova Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

Öğr. Gör. Ayşegül YILMAZ

Tarsus Üniversitesi, Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi
Bölümü

Arş. Gör. Nazmiye ATİLA ÇAĞLAR

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi,
Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve
Konuşma Terapisi Bölümü

Uzm. DKT. M. Fatih ÇETİNER

İstinye Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim
Enstitüsü, Dil ve Konuşma Terapisi
Doktora Programı

Dr. Öğr. Gör. Hilal BERBER ÇİFTÇİ

Tarsus Üniversitesi, Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi
Bölümü

Doç. Dr. Bünyamin ÇILDIR

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi,
Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve
Konuşma Terapisi Bölümü

Prof. Dr. Müge Müzeyyen ÇİYİLTEPE

Tarsus Üniversitesi, Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi
Bölümü

Doç. Dr. Cem ÖZER

Başkent Üniversitesi, Tıp Fakültesi,
Kulak Burun Boğaz AD.

Prof. Dr. Özgül AKIN ŞENKAL

Tarsus Üniversitesi, Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi
Bölümü